

Fietsbevordering

Fietsersbond Amsterdam
September 2007

Fietsen is goed, om niet te zeggen essentieel voor zowel de stad als voor haar bewoners.
Het is goed voor:

- De **(verkeers)veiligheid**. Steden waar veel gefietst wordt hebben een betere verkeersveiligheid dan steden waar weinig gefietst wordt.
- De **gezondheid** en de **leefbaarheid**. Zowel de fietser—die bij op de fiets zijn dagelijkse aanbevolen hoeveelheid beweging krijgt—als het milieu in de stad zijn erbij gebaat als een groot deel van de verplaatsingen per fiets gaat.
- De **bereikbaarheid** in de stad. De fiets is een uitermate efficiënt vervoersmiddel. Het is snel in de stad, en vergt weinig ruimte op de weg en weinig tijd bij verkeerslichten. Een hoog aandeel fiets draagt bij aan goede doorstroming en bereikbaarheid van de stad.
- **De maatschappelijke ontwikkeling en integratie**. Voor iedereen, omdat de fiets betaalbare zelfstandige mobiliteit biedt.

Achterstand

Verschillende groepen Amsterdammers maken relatief weinig gebruik van de fiets. Met name jongeren en Amsterdammers van allochtone afkomst fietsen minder dan hun stadgenoten. De Fietsersbond vindt dat zorgelijk, niet alleen omdat we bovenstaande voordelen mislopen, maar ook omdat het de inleiding kan zijn van een neerwaartse spiraal: minder fietsers leidt tot minder draagvlak voor fietsvoorzieningen, en minder voorzieningen maken het fietsen onaantrekkelijker.

Structurele aanpak

De Fietsersbond is van oordeel dat het de hoogste tijd is voor een plan van aanpak om het fietsen te bevorderen onder Amsterdammers die weinig fietsen.

Op dit moment zijn er in Amsterdam heel wat verschillende initiatieven om het fietsen te bevorderen. Zoals fietslessen aan (vooral) allochtone vrouwen, incidentele promotie, het fietsvrienden-project, een pilot van de Fietsersbond,¹ enkele projecten in het onderwijs enzovoorts. Tot nog toe hebben deze projecten echter weinig samenhang, leren ze niet van elkaar en is de continuïteit een probleem.

De Fietsersbond pleit ervoor om op korte termijn een integraal plan van aanpak te maken om het fietsen systematisch en structureel te bevorderen. Het nu voorliggende Meerjarenbeleidsplan Fiets zet vooral in op het middel communicatie om meer mensen aan het fietsen te krijgen. Wij denken dat een bredere en meer consistente en coherente inspanning nodig is. We denken aan een actieplan Fietsbevordering met een reikwijdte van minimaal de komende 5 jaar.

---

¹ Het project “Fietsen is goed voor alle Nederlanders”. Zie www.fietsersbondamsterdam.nl/publicaties

Actieplan Fietsbevordering

Het actieplan moet in ieder geval de volgende onderdelen bevatten:

- De uitwerking en invulling van een kenniscentrum Fietsbevordering dat informatie verzamelt, bewaart en uitwisselt, en dat aanjaagt en faciliteert.
- Concrete, uitvoerbare projecten met voldoende middelen en mensen om het uit te voeren.
- Samenwerking met zich committerende organisaties die een rol spelen in fietsbevordering, al veel ervaring hebben en hard nodig zijn om fietsbevordering daadwerkelijk op een hoger plan te krijgen.
- Toetsbare doelstellingen.

Samenwerking van verschillende organisaties en beleidsterreinen

Het bevorderen van het fietsen heeft niet alleen met verkeer te maken. Ook binnen de beleidsvelden onderwijs, jeugd, gezondheid, milieu, maatschappelijke ontwikkeling en veiligheid zijn er raakvlakken met fietsen. Bij het tot stand komen van een actieplan Fietsbevordering moeten daarom ook de diensten van deze beleidsterreinen betrokken worden. Net als de stadsdelen, maatschappelijke organisaties en de Stadsregio. Wij zien voor de afdeling Verkeer een initiërende en coördinerende rol bij het realiseren van een Actieplan Fietsbevordering.

Zorgen voor voldoende middelen in de gemeentebegroting en de begroting van de stadsdelen

Om alle initiatieven ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren is geld nodig. Bij het maken van het Actieplan Fietsbevordering moet duidelijk worden hoeveel precies nodig is en moet er een plan komen hoe dat in de diverse begrotingen opgenomen kan worden.

Inhoudelijk

De volgende maatregelen zouden wat ons betreft in het actieplan Fietsbevordering niet mogen ontbreken:

1. Maatregelen die er toe leiden dat mensen **kunnen** fietsen.

- **Fietslessen volwassenen**
Aansluiten bij bestaande initiatieven. Zorgen voor up-to-date informatie over de fietslessen. Selectieve uitbreiding waar wachtlijsten zijn en waar nog geen fietslessen gegeven worden. Ook uitbreiden naar mannengroepen.
- **Fietslessen voor kinderen**
Het landelijk *Steunpunt Fiets* maakt een inventarisatie van al bestaande initiatieven voor fietsbevordering voor kinderen in drie stadsdelen, en ontwikkelt een organisatie voor het verzorgen van verkeersvaardigheidslessen voor jongeren.
Uit de pilot van de Fietsersbond van vorig jaar kwam naar voren dat dit een van de lastigste drempels is om te nemen als men meer kinderen op de fiets wil krijgen. De randvoorwaarden (goede fiets, wettelijke aansprakelijkheid, tijd) zijn moeilijk te realiseren, maar het is ook problematisch de juiste mensen te vinden om nieuwe jonge fietsers te begeleiden. In het actieplan worden de mogelijkheden op een rij gezet en aanbevelingen gedaan. De landelijke Fietsersbond gaat vanaf het najaar fietslesdocenten opleiden.
- **Fietsvrienden**
Omdat nieuwe fietsers vaak nog niet vaardig genoeg zijn om zelfstandig aan het verkeer deel te nemen is het project fietsvrienden bedacht. Een nieuwe fietser wordt gekoppeld aan een ervaren fietser en samen maken ze uitstapjes (naar het winkelcentrum, in de buurt, het recreatiegebied enz.).
De Fietsersbond heeft een reservoir van leden die potentieel geïnteresseerd zijn in deelname. Het zou ook goed zijn als nieuwe fietsers op den duur weer andere nieuwe

fietsers onder hun hoede nemen. Het actieplan Fietsbevordering zorgt voor een opzet hoe dit te organiseren.

– **Re-integratietrajecten**

In Tilburg zijn goede ervaringen opgedaan met fietslessen als onderdeel van reïntegratieprojecten. Ook in Amsterdam kan het leren fietsen bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkeling van de deelnemers aan dit soort projecten.

2. Maatregelen die **aansporen** om te fietsen, door **promotie en voorlichting**.

– **Projecten in het (voortgezet) onderwijs**

Op het Calvijncollege is dit jaar in alle brugklassen een project over fietsen uitgevoerd.² Het lijkt een project dat zich uitstekend leent om op andere scholen uit te voeren.

– **Promotie, voorlichting**

Uit onderzoeken (bijv. *Amsterdam op de Fiets*)³ blijkt dat de voordelen van het fietsen vaak niet bekend zijn en dat fietsen in sommige groepen een lage status heeft. Er moet gericht gezocht worden naar mogelijkheden voor een promotiecampagne die hierop inspeelt. De inzet van rolmodellen is een voor de hand liggende optie.

– **Routebeschrijvingen** naar (gemeentelijke) bestemmingen zijn er nu bijna alleen voor OV en auto. Deze moeten er ook standaard voor de fiets komen.

3. Maatregelen die zich richten op het **hebben, en houden** van een **goede** fiets.

– **Het hebben van een goede fiets**

Uit de pilot van de Fietsersbond blijkt dat veel nieuwe fietsers niet de beschikking hebben over een goede en veilige fiets. In navolging van het computer-project voor scholieren, de scholierenvergoeding voor een OV-abonnement, en de bijzondere bijstand zou het ook mogelijk moeten zijn om met financiële steun fietsen aan te bieden aan mensen met een laag inkomen.

– **Fietsen regelen voor fietslessen**

Uit de pilot in 2006 is gebleken dat het als sport- of buurtwerk moeilijk is om aan geschikte fietsen voor fietslessen te komen. In het actieplan moet hiervoor een adequate en houdbare oplossing geboden worden.

– **Keuze vervoer**

Het Amsterdamse reïntegratiebedrijf Pantar biedt de cliënten een gratis OV-abonnement. Het zou voor deelnemers mogelijk en aantrekkelijk moeten zijn om te kiezen voor een fiets en een fietsvergoeding.

– **Lessen in fietsreparatie en informatie over fietsreparateurs**

Een kapotte fiets is in teveel gevallen een verloren fiets (en een potentieel fietswrak). Leren dat iedereen bepaalde reparaties makkelijk zelf kan doen, en kennis hebben van betaalbare fietsreparatiepunten, kan hier verandering in brengen.

– **Voorlichting over fietsdiefstalpreventie**

De angst voor fietsdiefstal en het verlamme gevoel dat er niets tegen te beginnen is, zit nog steeds bij veel mensen tussen de oren. Hier is duidelijke voorlichting van wezenlijk belang.

4. Maatregelen voor **Veilig fietsen**

– **Ouders en kinderen samen laten fietsen**

Een van de dingen die stimulerend kunnen werken is: ouders en kinderen samen laten fietsen, bijvoorbeeld naar school of de sportclub. Wij denken dat het mogelijk is om ouders en kinderen eerst apart fietsles te geven en vervolgens samen ritten te laten maken.

---

² Lesmateriaal en evaluatie van het project zijn beschikbaar bij ABC

³ Een rapport op basis van onderzoek van O en S

- Informatie over **veilige routes**, naar school enz.
- Informatie over goed gebruik van 'bescherming' (veel kinderen hebben een fietshelm, maar dragen die weinig of onjuist zodat hij geen beschermend effect heeft als ze vallen).